

ДРУШТВЕНЕ МРЕЖЕ КАО НОВО ДОБРО МЕСТО

- И виртуелно пријатељство је право

Ставови према старости за људе у том добу важни су колико и старење. Са дужим животним веком повећао се и број старијих који су способни да воде активан живот, и економски и интелектуално, али у неким сегментима друштво, понекад и породица и пријатељи, на њих гледају као на слабу и непродуктивну популацију.

Тако је, између осталог, у складу са многим стереотипима према сениорима, створено уверење да су друштвене мреже превише компликоване за ову демографску групу. Упркос тој уобичајеној заблуди старије генерације су данас на свим платформама друштвених медија.

И пре пандемије, која је знатно проширила коришћење свих онлајн опција, расла је употреба друштвених мрежа у свим старосним групама. Према најновијим подацима, друштвене мреже у овом тренутку користи 58,4 одсто светске популације, односно 4,62 милијарде људи широм света. Макар једну од њих користило је 69 одсто оних од 50 до 64 године и чак 40 одсто људи у добу од 65 и више година.

Уз висок ниво друштвене изолације коју је створила пандемија, технологија је постала спас за многе старије особе у протекле две године. Одричући се личних посета пријатеља, путовања да виде породицу и многих других активности, старији су ипак били у могућности да остану повезани користећи комуникацијску апликацију скајп (Skype) или платформу зум (Zoom), или пак друштвене мреже као што су Фејсбук (Facebook), Инстаграм (Instagram), Јутјуб (YouTube). Наравно, ови алати не могу заменити живи људски контакт, али у многим случајевима пандемија нас је приморала да се ослонимо на технологију и помогла да се затвори дигитални јаз повезан са годинама.

Како истраживања показују, старији су врло спремни да се изборе за ту прилику. Није неочекивано да већина бејби бумера (рођени између 1946. и 1964) буду корисници Фејсбука. Ова друштвена мрежа је најдуже на располагању и има и најстарију структуру корисника – чак 41 проценат оних који га користе старије је од 65 година. Јесте, међутим, донекле изненађење да Јутјуб користи око 60 одсто оних са 56 и више година, те да и Инстаграм, „мрежа младих“, има све више присталица међу најстаријима који, испоставило се, такође радо каче своје слике са одмора или дружења са пријатељима. Постоји чак и нови тренд „гранфлуенсера“ – једна таква Инстаграм инфлуенсерка има 94 године и 3,8 милиона пратилаца.

У већини развијених земаља присуство старијих на друштвеним мрежама креће се око глобалног просека – у САД је то 46 одсто оних од 65+, у Шведској 42 одсто, Данској 38, Великој Британији и Белгији по 34 процента, Холандији чак 76 процената. У Јапану је, пак, у једном истраживању 77 одсто старијих рекло да никада не објављује на друштвеним

мрежама, док је у Бразилу, Мексику, Кини сасвим другачија ситуација – у овим земљама готово да нема никакве разлика у броју објава младих и старијих.

Када је реч о нашој земљи, број корисника друштвених мрежа се такође непрестано повећава и у јануару 2022. у Србији је било регистровано 4,99 милиона налога на друштвеним мрежама. Према подацима из маја ове године, 89,15 одсто корисника друштвених мрежа у Србији користи Фејсбук што значи да је на тој мрежи око 56 одсто укупне популације. Што се тиче старосне структуре – 8,8 одсто корисника је у групи 55-64 а око 5,5 процената старије је од 65 година. Јутјуб је скоро изједначен са Фејсбуком, а када је реч о Инстаграму, у Србији је у мају 2022. регистровано 3,25 милиона корисника, међу њима 4,9 одсто у групи од 55 до 64 године и 2,5 одсто старијих од 65.

Већина истраживања показује да недостатак личних интеракција јесте примарни (мада не и једини) покретач старијих да користе друштвене мреже, али чак и они који своју децу, унуке или пријатеље виђају лично и често могу од онлајн дружења имати бенефите. Двогодишња студија Универзитета у Ексетеру показала је јасне везе између употребе друштвених мрежа и добробити старијих – 76 одсто испитаника навело је да свакодневно коришћењем Фејсбука и Твитера доживљавају „појачана осећања самокомпетентности“, спремније су се укључивали у друге друштвене активности и имали су знатно побољшано физичко и ментално стање.

Поред повезивања са старим и новим пријатељима, мреже су прилика да се остане у току са актуелним дешавањима јер осећај да сте ван контакта, по страни, пут је до усамљености. Да се поново ужива у учењу, стекну нови хобији и интересовања. И, што је подједнако значајно, да се премости јаз ка млађима. Будућност друштвених медија је међугенерациска зато што омогућава људима да граде односе на заједничким интересовањима, а не на годинама.

Можда је банално али не и неважно да друштвене мреже пружају приступ и многим могућностима за уштеду што значи да старији могу да искористе попусте за које иначе не би ни знали. На крају, друштвени медији су углавном забавни. Било да се смејете разним снимцима, играте игрице или присећате старих успомена, присуство на мрежама је добар начин да се забавите, учите и делите.

Ипак, упркос огромној популарности и утицају на свакодневни живот, неки старији и даље сматрају да је помисао на коришћење друштвених мрежа веома застрашујућа. У том смислу можемо, ако то желе, увек помоћи старијима да предузму прве пробне кораке за приступање интернету и тако допринети борби против тренда усамљености. Јер, мада стално наглашавамо да никада нисте престари за нешто, то је најтачније када сте активни на друштвеним мрежама.